

Bartl Bálint*

A hibás termékekért való felelősség új irányai

1. BEVEZETÉS

A hibás termékek miatt testi sérülést vagy vagyoni kárt szenvedett személyek kártérítésére egységes uniós szabályozási rendszer kialakítása indult meg¹ az Európai Unióban (a továbbiakban: EU), amelynek kapcsán az Európai Bizottság egy, *a hibás termékekért való felelősségről* szóló irányelvjavaslatot² (a továbbiakban: irányelvjavaslat) dolgozott ki. Megállapíthatjuk, hogy hazánk elkötelezett a termékbiztonsági szabályok korszerűsítése mellett, az „intelligens termékek” és mesterséges intelligencia egyre növekvő térnyerése pedig a nemzeti jogrendben kialakított felelősségi rendszer harmonizálását, kiegészítését indokolhatja. Ezen elköteleződés összhangban áll az uniós belső piac hatékony működésével, az áruk szabad mozgását és a piaci szereplők közötti torzulásmentes versenyt, illetve a fogyasztók egészségének és javainak magas szintű védelmét meghatározó európai célkitűzésekkel.

Az Európai Unió Alapjogi Chartája³ szerint valamennyi uniós politika és tevékenység meghatározása és végrehajtása során biztosítani kell az emberi egészségvédelem magas szintjét, ami összhangban áll a hibás termékek miatti testi sérülés kapcsán a hiba elkerülésére, megelőzésére – ha pedig a testi sérülés létrejött – megfelelő kompenzálására vonatkozó szabályrendszer kialakításával.

Magyarország Alaptörvényének értelmében mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.⁴ Az említett alapvető jogot biztosítva Magyarország törekszik olyan szabályrendszer kialakítására, amely átlátható felelősségi keretet biztosít azonosított károsultak számára, akiknél valamely termék hibája kapcsán halál, testi sérülés vagy egészségkárosodás mint kár következett be.

2. A TERMÉKFELELŐSSÉG TÉNYÁLLÁSA

A hibás termékekért való felelősség másodlagos jogforrásban, irányelvi szinten történő szabályozása nem új keletű

az EU-ban, elsőként a 85/374/EGK tanácsi irányelv⁵ (a továbbiakban: 85/374/EGK tanácsi irányelv) iktatta normába. Az említett uniós jogi aktus volt az első, amely polgári jogi szabályok harmonizálása által jelentős magánjogi hatást gyakorolt a kontinensre.⁶ A jogintézmény 1993-ban a magyar jogrendben⁷ is megjelent, több mint tíz évvel az uniós csatlakozásunk előtt. A hivatkozott törvényt hatályon kívül helyezte⁸ a nemzeti jogalkotó, így az közösségi szabályoknak való megfelelést⁹ 2014. március 15-től a *Polgári Törvénykönyvről* szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) termékfelelősségre vonatkozó rendelkezései biztosítják, azonban a jogintézmény kapcsán megállapítható, hogy az első 20 évében nem vált széles körben ismertté.¹⁰ A Ptk. kodifikációja során kérdéses volt, hogy a termékfelelősségi szabályokat a Ptk.-ba kell-e inkorporálni vagy külön jogszabályt kell inkább – *lex specialis* jelleggel – megalkotni,¹¹ amely kérdés az új irányelv implementálása során is felmerülhet. A szerződésen kívül okozott kárért való felelősség körében a Ptk. hármas célt követett, amelyek közül az egyik volt törvénybe integrálni a hatályos jogban külön törvényekben szabályozott, de a Ptk.-ba illeszthető felelősségi alakzatokat, és amelynek eredményeként került a kódexbe a termékfelelősség is. Hazánk hatékony felelősségi rendszert dolgozott ki a Ptk.-ban a szerződésen kívül okozott károkért való felelősségre, amelynek egyik speciális alakzata a leírtak alapján a termékfelelősség¹² tényállása.

5 *A hibás termékekért való felelősségre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről* szóló 1985. július 25-i 85/374/EGK tanácsi irányelv – 1985.8.7. – L 210/29.

6 TÖRKEY Balázs: *Szerződésen kívüli kötelek – Károkozás és az egyéb kötelemkeletkeztető tények*. HVG-ORAC, Budapest, 2020, 128. o.

7 *A termékfelelősségről* szóló 1993. évi X. törvény.

8 *A Polgári Törvénykönyvről* szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény 67. § e) pontja.

9 A 85/374/EGK tanácsi irányelvnek, valamint a *hibás termékekért való felelősségre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről* szóló 85/374/EGK tanácsi irányelv módosításáról szóló 1999/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv vonatkozó rendelkezéseinek.

10 KOVÁCS László: *Változások a kártérítés szabályaiban*. V. CH, HVG-ORAC, Budapest, 2016/10., 3. o.

11 VÉKÁS Lajos – GÁRDOS Péter (szerk.): *Nagykommentár a Polgári Törvénykönyvhöz: Nagykommentár a Polgári Törvénykönyvről* szóló 2013. évi V. Törvényhez. Wolters Kluwer, Budapest, 2020, 2541. o., Lábady Tamás konkrét szövegtervezetet is készített az 1959. évi IV. törvénybe való integrálására.

12 Ptk. Negyedik Rész (Felelősség szerződésen kívül okozott kárért) XXVII. CÍM (A felelősség egyes esetei) LXXII. Fejezet (A termékfelelősség) 6:550–6:559. §.

* Bartl Bálint, Igazságügyi Minisztérium, Igazságügyi és Magánjogi Jogalkotásért Felelős Helyettes Államtitkárság, Civilisztikai és Igazságügyi Kodifikációs Főosztály, jogi szakreferens; Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar, Jog- és Államtudományi Doktori Iskola, PhD-hallgató.

1 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_5807 [letöltve: 2023. 05. 12.].

2 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52022PC0495> [letöltve: 2023. 05. 12.].

3 Az Európai Unió Alapjogi Chartája 35. cikk második mondat – 2016.6.7. – C 202/389.

4 Alaptörvény XX. cikk.

Fontosnak tartom elhatárolni a termékfelelősséget a termékszavatosságtól,¹³ amely, noha áttörve a kötelelem relatív szerkezetét, a hibás teljesítés egyik jogkövetkezményeként szerződésszegéssel okozott kártérítési jogosultságot alapoz meg, míg a termékfelelősség szerződésen kívül okozott kártérítési felelősséget jelent. A jogintézmény elhatárolandó a veszélyes üzemi felelősségtől is.¹⁴ Mádl Ferenc hosszasan kutatta a „deliktualis” felelősség történeti alakulását.¹⁵

Az európai uniós jogalkotás egyik legfontosabb célkitűzése, hogy a tagállamok teljes körű és megfelelő kártérítést biztosítsanak a hibás termék által okozott károk károsultjai részére. A termékfelelősségi szabályok közvetlen kapcsolatot teremtenek a károsult és a gyártó között, a felelősséget oda telepítik, ahol a hiba oka ténylegesen keletkezett,¹⁶ mögöttes rendelkezéseit a Ptk. kártérítési felelősségre vonatkozó általános és közös szabályai¹⁷ rendezik. A Ptk. szerződésen kívül okozott károkért való felelősségi rendszerének általános szabályai megállapítják, hogy a károkozó a károsult teljes kárát köteles megtéríteni, amelynek körében a károsult vagyonaiban beállott értékcsökkenést, az elmaradt vagyoni előnyt és a károsultat ért vagyoni hátrányok kiküszöböléséhez szükséges költségeket kell érteni.¹⁸ Ez alapján Magyarország már most is megfelel az EU azon törekvésének, amely a teljes körű és megfelelő kártérítési kötelezettséget előírja; fontos azonban hangsúlyozni, hogy a hibás termékekért való felelősség valójában csak a személyi sérülések kapcsán alapoz meg teljes kártérítési kötelezettséget, mivel a hibás termék kárára nem terjed ki sem a Ptk., sem az irányelvjavaslat hatálya. Az irányelvjavaslat maximumharmonizációt¹⁹ vár majd el a tagállamoktól, ami a rendelkezések teljes átültetését követeli meg, de „csak” az irányelv hatályán belül. Mindez tehát nem zárja ki, hogy a tagállamok kiegészítő szabályozást vezessenek be. Megjegyzendő, hogy már a 85/374/EGK tanácsi irányelv is maximális harmonizációt (maximumharmonizáció) várt el a tagállamoktól, amit az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU bíróság) több döntésében²⁰ is megállapított. Mindez azt jelenti, hogy a tagállamok nem határozhatnak meg eltérő felelősségi rendszert a termékfelelősség szabályai alá tartozó tényállásokra például a gyártó kimentésének megnevezése, vagy a károsultak (fogyasztók) számára kedvezőbb kártérítési szabályok alkalmazása révén.²¹ Menyhárd Attila hívja fel rá a figyelmet, hogy ha

egy történeti tényállás a veszélyes üzemi felelősség törvényi tényállásba is illeszkedne a termékfelelősség mellett, akkor sem alkalmazhatóak rá ezen szabályok, mivel a veszélyes üzemi felelősségnél szigorúbb kimentési rendelkezések érvényesülnek.²² E gondolat összhangban áll a kifejtettekkel. Fontos megállapítani, hogy az uniós irányelvjavaslat személyi hatálya nemcsak a fogyasztókra, hanem a természetes személyekre²³ is kiterjed, a jogi személyekre pedig nem, de kialakítható olyan kiegészítő szabályozás az említettek szerint, amely a jogi személyeket is potenciális károsultként jelöli meg, hiszen e kiegészítés nem „sérti” a javaslat maximumharmonizációt előíró rendelkezését. Egyértelmű újdonságot jelent, hogy bizonyos feltételek bekövetkezése esetén az online platform szolgáltatójának a felelősségét is megállapítja az irányelvjavaslat.²⁴

Az Európai Bizottság az anyagi jogi szabályok kialakítása mellett eljárásjogi garanciát is biztosítana a potenciális károsultak részére, amelyeket a termék hibáját kimondó vélelmek formájában fogalmazott meg. E vélelmekkel kapcsolatban a legfőbb gondot az jelentheti majd a szabályozás kialakítása során, hogy kizárólag az egyik fél vagy kizárólag a bíróság megállapításaitól teszik függővé a vélelem beállítását, illetve a bizonyítási teher megfordulását idézik elő (lásd később). Magyarország Alaptörvénye szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, észszerű határidőn belül bírálja el.²⁵ A tisztességes eljáráshoz való jog megfelelő érvényesülése érdekében elsődleges szempont ezek alapján, hogy mennyire felelnek meg ezen vélelmek az Alaptörvényben biztosított garanciáknak, hiszen az irányelvet átültető jogszabály sem lehet majd ellentétes az Alaptörvénnyel.²⁶

3. A TERMÉK FOGALMI KÖRÉNEK ÚJDONSÁGAI – SZOFTVER, FRISSÍTÉS ÉS FEJLESZTÉS

A hatályos szabályozás szerint minden ingó dolog terméknek minősül akkor is, ha utóbb más dolog alkotórészévé vált.²⁷ Kimondható *a contrario* tehát, hogy a termék fogalmába így nem tartozik bele az ingatlan, valamint a dolog tartozéka²⁸ sem. A termék fogalmának „újító” szándékához kapcsolódik, hogy a 85/374/EGK tanácsi irányelv több évtizede alkotott fogalom meghatározásait és fogalmait a modernkori digitális gazdaságban és körforgásos gazdaságban előállított termékekre már nehezen lehet alkalmazni. A termék fogalma a villamos energiát is magában foglalja,²⁹ ami a Ptk. alapján az ingó dolog kiterjesztő értelmezéséből is következik,³⁰ és abból levezethető, így külön nem mondta ki a jogalkotó a Ptk. 6:551. §-ában.

13 Ptk. 6:168–6:617. §.

14 Vö. TÓKEY (2020) 129. o. Megjegyzendő, hogy abban a tényállásban, amelyben az elektromos sebészkeszből kipattanó szikra lángra lobbantotta az alkoholos fertőtlenítő oldatot a beteg testén, s így súlyos égési sérüléseket szenvedett, a bíróságok a sebészkesz és az alkoholos folyadék együttes alkalmazását a veszélyes üzemi felelősség körében értékelték. (BÍRÓ György – CSEH Attila – FARKAS Attila László – FUGLINSZKY Ádám – KISFALUDI András – MOLNÁR Ambrus – PETRIK Béla – POMEISL András – VÉKÁS Lajos – WELLMANN György: *Polgári jog V/VI. – Kötelmi jog Negyedik, átdolgozott, bővített kiadás*, HVG-ORAC, Budapest, 2021, 340. o., BH2005. 251.)

15 MÁDL Ferenc: *A deliktualis felelősség a társadalom és a jog fejlődésének történetében*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1964. (Új kiadása: Mádl Ferenc Intézet, Budapest, 2022)

16 VÉKÁS–GÁRDOS (2020) 2540. o.

17 Ptk. XXVI. CÍM.

18 Ptk. 6:522. §.

19 Irányelvjavaslat 3. cikk.

20 Vö. C-52/02. sz. ügy; C-154/02. sz. ügy; C-183/02. sz. ügy.

21 VÉKÁS Lajos – GÁRDOS Péter (szerk.): *A Polgári Törvénykönyv magyarázatokkal*. Wolters Kluwer, Budapest, 2014, 959. o.

22 FUGLINSZKY Ádám: *Kártérítési Jog*, HVG-ORAC, Budapest, 2015, 590. o.

23 Irányelvjavaslat 5. cikk (1) bekezdés.

24 Irányelvjavaslat 7. cikk (6) bekezdés.

25 Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés.

26 Alaptörvény T) cikk (3) bekezdés.

27 Ptk. 6:551. §.

28 Ptk. 5:16. §.

29 85/374/EGK tanácsi irányelv 2. cikk.

30 Ptk. 5:14. §.

3.1. SZOFTVER, FRISSÍTÉS, FEJLESZTÉS

A XXI. század egészen új, a jog számára nem mindig kel-
lőképpen definiált, és szabályozási kihívásokat jelentő újdon-
ságokat hozott magával (például a mesterséges intelligenciát,
az önvezető járműveket, drónokat, „okosotthon”-rendszereket,
illetve az említettek működéséhez szükséges szoftvereket, azok
frissítéseivel és fejlesztéseivel együtt), amelyek kapcsán uniós
jogalkotási törekvések indultak meg. Fontos megjegyezni,
hogy a szolgáltatás nem minősül terméknek a 85/374/EGK ta-
nácsi irányelv és a Ptk. alapján, de az Európai Bizottság a szá-
mítógép-alkatrészeket egyértelműen terméknek tekinti, a szá-
mítógépes programokat pedig kiterjesztő értelmezés által,
informatikai javakként vonta be a termék fogalmi kategóriájá-
ba.³¹ Az irányelvjavaslat nem határozza meg a szoftver, a frissít-
és vagy a fejlesztés fogalmait. A (12) preambulumbekzdés
szerint a szoftverek attól függetlenül terméknek minősülnek,
hogy a szoftvert eszközön tárolják-e, vagy felhőalapú techno-
ológiákon keresztül férnek-e hozzá, azonban a szoftver forrás-
kódja nem minősül terméknek, mivel az csupán információ.
A (13) preambulumbekzdés alapján az irányelvjavaslat nem
alkalmazandó a nem kereskedelmi tevékenység során kifej-
lesztett vagy rendelkezésre bocsátott szabad és nyílt forráskó-
dú szoftverekre. Így kimondhatjuk, hogy az irányelvjavaslat –
bizonyos kivételekkel – *expressis verbis* terméknek tekinti
a szoftvereket is, ami vélhetően lezárja e körben a régóta fenn-
álló szakirodalmi vitát.³²

Egy előzetes döntéshozatali ügyben megjelent bírósági íté-
let³³ megállapította, hogy a hibás termék fogalmát egy nyom-
tatott napilap példányára nem lehet kiterjesztően értelmezni
annak ellenére sem, hogy a nyomtatott napilap egyik példá-
nyában megjelent cikkben leírtak betartása kárt okozott a na-
pilap olvasójának. A főtanácsnoki indítvány arra a tényre is
rámutat, hogy – a már említettek szerint – a szolgáltatás nem
tartozik a termék fogalmi kategóriájába, bár a technológia fej-
lődése egyre nehezebbé teszi a termék és a szolgáltatás közötti
határvonal meghúzását.³⁴ Érdekes példát jelent továbbá a főta-
nácsnoki indítványban, hogy a kezelőorvosnak a hibás orvosi
tanácsért és nem a termékfelelősségi szabályok szerint áll be
az objektív kártérítési felelőssége azon az alapon, hogy az álta-
la megfogalmazott tanácsot tartalmazó papír aláírójaként
a végtermék gyártójának minősül.³⁵ Végző soron az ítélet rávi-
lágít arra, hogy egy újságban adott helytelen tanács által oko-
zott személyi sérülésért vagy dologi kárért való objektív fele-
lősség megállapítása nemcsak a 85/374/EGK tanácsi irányelv
célkitűzéseivel lenne ellentétes, de a sajtó szabadságára nézve
is sérelmesen hathat. Azt persze nem zárja ki a magyar jog-
rend, hogy a károsult a szerződésen kívüli károkozás általános

szabályai szerint kártérítést,³⁶ a személyiségi jogi jogsértés
miatt pedig sérelemdíjat követeljen, ha a bemutatotthoz ha-
sonló tényállás valósulna meg. Álláspontom szerint a szoftve-
rek, valamint azok frissítései és fejlesztései kapcsán elgondol-
kodtató az ítélet azon megállapítása, amely szerint „[a] 85/374
irányelv nem tartalmaz rendelkezéseket arra vonatkozóan, hogy
megállapítható a hibás termékekért való felelősség olyan szolgál-
tatás által okozott károkért, amelynek a termék csak fizikai hor-
dozója”.³⁷ A bemutatott eset jól szemlélteti, hogyan is érdemes
vizsgálni a termék fogalmi kategóriáját.

A szoftverek, frissítések és fejlesztések kapcsán fontos
utalni arra, hogy az irányelvjavaslat szerint³⁸ valamely termék
nem tekinthető hibásnak kizárólag amiatt, hogy egy jobb ter-
méket – ideértve a termék frissítését vagy fejlesztését is – már
forgalomba hoztak, vagy használatba vettek, vagy később for-
galomba hoznak vagy használatba vesznek. E szabálynak
a magyar Ptk.-ban kialakított megfelelője szerint a terméket
nem teszi hibássá önmagában az a tény, hogy később nagyobb
biztonságot nyújtó termék kerül a forgalomba.³⁹ Kérdésként
merül fel, kimondható-e egyértelműen egy adott termék (pél-
dául szoftver) kapcsán, hogy nem tekinthetjük azt hibásnak
kizárólag amiatt, mert egy újabb frissítését hozták később for-
galomba, ugyanis szoftver esetében a frissítés jelentheti új
funkció kialakítását, jelenthet egy teljesen új terméket, de egy
hiba javítását, vagy akár új hiba beépítését is. Így a frissítés jel-
legét a termék kategória és a frissítés oka is erőteljesen befolyá-
solhatja. (Köztudott továbbá, hogy a szoftverekhez tartozó
biztonsági frissítések jellemzően ingyenesek, amelyekkel kap-
csolatban vállalja a gyártó, hogy azokkal meghatározott ideig
ellátja az adott terméket.) Ennek alapján tehát a fő kérdés az,
hogy valóban nem tekinthető-e egy szoftver hibásnak abban
az esetben, ha a javító frissítését később forgalomba hozzák,
amivel a gyártó tulajdonképpen elismeri, hogy az „alap-
termék” hibás volt a piacra bocsátásakor.

4. A KÁR ÉS A TERMÉK HIBÁJA

A termék fogalmával szoros kapcsolatban áll a termék kár
fogalma,⁴⁰ amelyet a jogalkotó kettébontva szabályozott a ha-
tályos Ptk.-ban, így egyrészt a halál, testi sérülés vagy egész-
ségkárosodás miatt bekövetkezett olyan kárt jelenti (személyi
kár), amelyet a hibás termék okozott, másrészt az egyéb va-
gyoni kárt (más dologban okozott kárt, vagyis dologi kárt).⁴¹
A kár fogalmának distinkciója a kártérítés kapcsán nyer jelen-
tőséget, mivel az első eset teljes kártérítésre ad lehetőséget,
míg az egyéb vagyoni károk kapcsán a gyártót csak a más do-
logban okozott tényleges kár kapcsán terheli kártérítési kötele-
zettség, így az elmaradt vagyoni előny nem követelhető,⁴² to-
vábbá értékhátértől (500 euró) és feltételtől (magánfogyasztás,

31 BARTAL Géza – DARÁZS Lénárd – FARKAS Attila László – GÁSPÁR Móni-
ka – HARMATHY Attila – HAVASI Péter – KISS Mária – KOCSIS Otília –
KOVÁCS László – KÖRÖS András – MICZÁN Péter – MURÁNYI Katalin –
OSZTOVITS András – PETRIK Béla – POMEISL András – SALAMONNÉ
PILTZ Judit – SIMONNÉ GOMBOS Katalin – SZEIBERT Orsolya – SZENT-
IVÁNYI Iván – TAKÁTS Péter – WELLMANN György: *Polgári jog VI./VI. –
Kötelmi jog Harmadik, Negyedik, Ötödik és Hatodik Rész Negyedik, átdol-
gozott, bővített kiadás*, HVG-ORAC, Budapest, 2021, 839. o.

32 FUGLINSZKY (2015) 614. o.

33 C-65/20. sz. ügy.

34 C-65/20. sz. ügy Főtanácsnoki indítvány 26. pont, 30. pont.

35 C-65/20. sz. ügy Főtanácsnoki indítvány 34. pont.

36 Ptk. 6:518–6:519. §.

37 C-65/20. sz. ügy 37. pont.

38 Irányelvjavaslat 6. cikk (2) bekezdés.

39 Ptk. 6:554. § (2) bekezdés.

40 Ptk. 6:552. §.

41 BARTAL–DARÁZS–FARKAS–GÁSPÁR–HARMATHY–HAVASI–KISS–
KOCSIS–KOVÁCS–KÖRÖS–MICZÁN–MURÁNYI–OSZTOVITS–PETRIK–PO-
MEISL–SALAMONNÉ PILTZ–SIMONNÉ GOMBOS–SZEIBERT–SZENTIVÁNYI–
TAKÁTS–WELLMANN (2021) 840. o.

42 Uo. 840. o.

magánhasználat) is függ a kártérítés mértéke.⁴³ E szabályozáson változtat koncepcionális jelleggel az EU, és eltörli az 500 eurós értékhatárt. Az Európai Bizottság szándékai szerint a haláleseten és a személyi sérülésen felül a lelki egészség (pszichológiai integritás) orvosilag elismert károsodása is kártérítést alapozhat meg a jövőben.⁴⁴ A mentális egészség védelme egy előzetes döntéshozatali ügy⁴⁵ kapcsán került az EU bíróság látókörébe, amely szerint a pszichés sérülés a testi sérüléssel azonos kártérítési jogosultságot alapoz meg, ha a sérelmet szenvedett fél (vagyis a károsult) bizonyítja a lelki épségének olyan súlyos vagy intenzív sérelmét, amely az általános egészségi állapotát befolyásolja, és amely orvosi kezelés nélkül nem enyhül.⁴⁶ Az irányelvjavaslatban szabályozni szándékolt kárnak szintén orvosilag igazolhatónak kell lennie, vagyis legalább orvosi végzettséggel rendelkező személynek kell azt megállapítania. Így a depresszió enyhébb foka, a szomorúság vagy más lelki tényezők vélhetően nem alapoznak majd meg kártérítési igényt. A magyar szabályozás a nem vagyoni sérelem reparálására a sérelemdíj⁴⁷ jogintézményét vezette be. A Fővárosi Ítéltábla egyértelművé tette, hogy szerződéses jogviszonyban a szerződésszegésből fakadó bosszúság, aggodalmaskodás nem alapoz meg sérelemdíjat.⁴⁸

A tekintetben nincs változás a termékfelelősség szabályozásában, hogy a polgári jogban ismert úgynevezett „tapadó kár”, vagyis a hibás termék károsodására nem vonatkozik majd a termékfelelősség tényállása a jövőben sem, csupán a hibás termék által okozott „következménykárookra”. Egy példával szemléltetve, ha egy hibás televíziókészülék felrobban, tapadó kárnak minősül a hibátlan televízió hiánya, a lakásban és annak berendezési, felszerelési tárgyaiban bekövetkezett kár pedig a következménykár.⁴⁹ A károsultat mindez azonban nem zárja el más jogcímen, például termékszavatosság⁵⁰ útján az igényérvényesítés lehetőségétől. E szabályozás összhangban áll a magyar bírói gyakorlattal is.⁵¹

5. A GYÁRTÓ FOGALMI ÚJDONSÁGAI

A gyártó fogalmi körének kiterjesztése az irányelvjavaslat egyik központi eleme, amely egy új fogalommal, a gazdasági szereplő⁵² gyűjtőfogalmával határozza meg a hibás termékekért való felelősök körét.

- Gazdasági szereplőnek minősül az irányelvjavaslat szerint
- valamely termék vagy alkotóelem gyártója,
 - kapcsolódó szolgáltatás nyújtója,
 - a gyártó meghatalmazott képviselője,
 - az importőr,

- a logisztikai szolgáltató, és
- a forgalmazó.

A gyártó fogalmánál az angol szöveg szerint egy új kifejezést „választott” az uniós jogalkotó, mégpedig a korábbi „*Producer*”⁵³ helyett a „*manufacturer*”-t,⁵⁴ amely vélhetően egy tudatos lépés az Európai Bizottság részéről, deklarálva, hogy a manufaktúra szerinti gyártói szóhasználat „közelebb áll” a készített (gyártott) termékhez, mint a tömegtermelést hangsúlyozó „*producer*” kifejezés.

Az EU bíróság kimondta, hogy főszabály szerint a gyártó a felelős, az importőr és a szállító pedig csak bizonyos esetekben felel a kárért.⁵⁵ Elsősorban ugyan a gyártó felelősségét alapítja meg az irányelvjavaslat is, de a többi szereplő definiálása azért kiemelten fontos, mert a gyártó hiányában a felelősség rájuk „száll át”.⁵⁶ Hasonló szabályokról rendelkezik a hatályos Ptk. is,⁵⁷ azonban az irányelvjavaslat az unión kívüli székhellyel rendelkező gyártó esetén más szereplőket (meghatalmazott képviselő, az importőr, logisztikai szolgáltató)⁵⁸ tesz felelőssé a hibás termék által okozott kárért. Ezek alapján az említett szabályozás által akár egy ázsiai gyártó hibás terméke által okozott kártérítési keresetnek is lehet potenciális alperese. Érdekes elméleti kérdést vet fel, hogy ha a károsult közvetlenül a gyártótól vásárolta a hibás terméket, akkor a „*non-cumul*” szabály értelmében csak „*kontraktuális*” alapon érvényesítheti-e igényét.⁵⁹ A Ptk. nagykommentárja megadja e kérdésre a választ, mivel a termékfelelősség tényállása a szerződéses viszonyt (kötelem zárt, kétszemélyes struktúráját) „átörli”,⁶⁰ továbbá a termékfelelősség szabályai a közösségi jog nemzeti jogi implementációját tartalmazzák, amely a maximumharmonizáció jegyében született, s így e szabályokat a „*non-cumul*” szabály nemzeti rendelkezései sem írhatják felül.⁶¹

Ha a gyártó (vagy az alkotóelem gyártója) nem azonosítható, vagy az EU-n kívül rendelkezik székhellyel, és a korábbi szereplők sem vonhatóak felelősségre, a termék minden egyes forgalmazójára vonatkozik meghatározott feltételekkel – a kártérítési felelősség.⁶² Fontos megállapítást tesz a korábban említett uniós előzetes döntéshozatali ügyben született bírósági döntés, amely szerint „[a] szolgáltatók és a késztermékek gyártóinak felelőssége két külön felelősségi rendszert alkot, mivel a szolgáltatók tevékenysége nem hasonlítható a gyártók, az importőrök és a szállítók tevékenységéhez”.⁶³ A Kúria egy pb-gázpalackkal összefüggő alapügy felülvizsgálati döntésében⁶⁴ mutatott rá a gyártó és a forgalmazó közötti felelősségi kérdésekre, amelyek a hatályos joganyagban⁶⁵ is megjelennek és e szabályoktól

43 Ptk. 6:552. § b) pont.

44 Irányelvjavaslat 4. cikk 6. pont a) alpont.

45 C-111/21. sz. ügy.

46 C-111/21. sz. ügy.

47 Ptk. 2:52. §.

48 BÍRÓ–CSEH–FARKAS–FUGLINSZKY–KISFALUDI–MOLNÁR–PETRIK–POMEISL–VÉKÁS–WELLMANN (2021) 348. o.; Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.620/2018/6/II.

49 Uo. 384. o.

50 Ptk. 6:168–6:170. §; vö. 1/2012. (VI. 21.) PK véleménye.

51 Vö. BH2018. 48.; BH2005. 354.

52 Irányelvjavaslat 4. cikk 16. pont.

53 85/374/EGK tanácsi irányelv 3. cikk (1) bekezdés.

54 Irányelvjavaslat 4. cikk 11. pont.

55 C-402/03. sz. ügy. 29. pont.

56 Irányelvjavaslat 7. cikk.

57 Ptk. 6:553. §.

58 Irányelvjavaslat 7. cikk (2)–(3) bekezdések.

59 Ptk. 145. §; TÖKEY (2020) 129. o.

60 VÉKÁS–GÁRDOS (2020) 2542. o.

61 BÍRÓ–CSEH–FARKAS–FUGLINSZKY–KISFALUDI–MOLNÁR–PETRIK–POMEISL–VÉKÁS–WELLMANN (2021) 441. o.

62 Irányelvjavaslat 7. cikk (5) bekezdés.

63 C-402/03. sz. ügy. 38. pont.

64 Kúria Pfv.20.212/2021/6.

65 Ptk. 6:553. § (1)–(4) bekezdés.

az irányelvjavaslat sem tér el lényegesen a jövőben.⁶⁶ Megállapítható tehát, hogy a forgalmazó felelőssége másodlagos és feltehető.⁶⁷

Fűthető ágybetétek okozta égési sérülések kapcsán állapította meg szintén az EU bírósága, hogy az alapügy alperese mint egészségügyi szolgáltató (és mint a termék használója) nem tartozik a 85/374/EGK tanácsi irányelv hatálya alá,⁶⁸ vagyis nem feleltethető meg egyik szereplőnek (gyártó, importőr, forgalmazó stb.) sem. Mindez persze nem zárja ki, sőt, nem is gátolja a gyártói felelősségi rendszer hatékony érvényesülését abban az esetben, ha a tagállamok olyan szabályozást alakítanak ki, amely a kórházi ellátásokat igénybe vevő károsultnak az ilyen ellátások keretében hibás termék használatával kárt okozó szolgáltatásnyújtó vétkesség nélküli felelősségét írják elő,⁶⁹ de fenn kell, hogy maradjon annak a lehetősége, hogy a károsult és a szolgáltató a 85/374/EGK tanácsi irányelv alapján hivatkozhasson a gyártó felelősségére, amennyiben az irányelvben meghatározott feltételek teljesülnek. Az eset azt is jól szemlélteti, hogy a tagállamok kiegészítő szabályokat hozhatnak majd létre nemzeti jogrendjükben az irányelvjavaslatához képest.⁷⁰

A környezetjog innovatív irányának számító körforgásos gazdaságot szem előtt tartó rendelkezést jelent, hogy a hibás alkotóelem gyártója is felelősségre vonható, ha a termék hibáját az említett alkotóelem okozta.⁷¹ E körben a károsult (potenciális felperes) igényérvényesítési lehetősége növekszik, mivel vélhetően dönthet majd arról a jövőben, hogy a termék vagy a hibás alkotóelem gyártója ellen él kártérítési igénnyel. Ha pedig a gyártó ellen indít pert a károsult, a hatályos szabályozás is egyértelművé teszi, hogy a gyártó nem mentesül a felelősség alól arra hivatkozással, hogy a kár bekövetkezéskor harmadik személy magatartása is közrejátszott. E szabály azonban nem zárja ki, hogy a gyártó e harmadik személlyel szemben „fellépjen”.⁷²

6. A BIZONYÍTÁS KÉRDÉSEI, MENTESÜLÉS A FELELŐSSÉG ALÓL, A FELELŐSSÉG KIZÁRÁSA VAGY KORLÁTOZÁSA

A hatályos szabályozás egyértelműen fogalmaz: A termék hibáját a károsultnak kell bizonyítania.⁷³ A termékfelelősség olyan objektív felelősségi törvényi tényállást jelent a Ptk.-ban, amely kapcsán a felelősséget nem a felróhatóság, hanem a károkozás ténye alapozza meg.⁷⁴ (Így a károkozó a speciális

szabályok⁷⁵ szerint, és nem a szerződésen kívüli károkozásért való felelősség „egymondatos” mentesülési tényállása⁷⁶ szerint „szabadul” a kötelemből.) Az objektív felelősség súlyosabb terhet jelent a gyártó számára, mint a hagyományos felelősségi rendszer.⁷⁷ A tagállamok pedig nem határozhattak (és a jövőben sem határozhatnak) meg szigorúbb kimentési szabályokat, mint a 85/374/EGK tanácsi irányelv.⁷⁸

A károsultnak a termék hibáját, a kárt és a kettő közötti okozati összefüggést kell bizonyítania, vagyis a gyártó felelőségét nem. Egy termékfelelősséggel kapcsolatos, korábban említett bírói döntésben⁷⁹ a károsult a kiáramló gáz okozta szelepfagyással összefüggésben korszerűbb műszaki megoldások alkalmazására hivatkozott, de az ok-okozati összefüggés hiánya miatt a bizonyítása nem volt sikeres. Mindazonáltal a Fővárosi Ítéletábla döntése a károsult bizonyítási nehézségeire, a gyártó és a forgalmazó közötti határvonalra is rámutat, ami indokolhatja a károsult bizonyítási kötelezettségeinek az enyhítését.

6.1. BIZONYÍTÁS

Az irányelvjavaslat egyik újdonságát, újszerű szabályozási megoldását jelenti, hogy az EU nemcsak anyagi jogi szabályokat határozott meg, hanem eljárási jogi jellegű normák révén könnyítené a károsult bizonyítási kötelezettségét, valamint a bizonyítási teher viselését. E szabályok kialakítása támogató célkitűzést jelent, hiszen a károsult sok esetben nincs a kár, a termékhiba és a kettő közötti okozati összefüggéshez szükséges bizonyítékok birtokában. Az irányelvjavaslatban számos polgári eljárásjogi szempontból érdekes szabály található. Ilyen többek között, hogy a bíróság a szakértő szerepét „átvéve” döntené el, hogy tudományos és műszaki szempontból mikor összetett az előtte fekvő tényállás.⁸⁰ Szintén e körbe tartozik, hogy a termék hibáját meghatározott felperesi értékelések, megállapítások alapján vélelmezné az uniós jogalkotó.⁸¹ E körben tehát kérdésként merülhet fel, hogy az említett szabályok összhangban állnak-e a felek mellérendeltségére építő, „kontradiktórius” eljárásjogi modellt követő, a kérelemhez kötöttség és a tényállás szabad megállapításának elvét garantáló és deklaráló magyar polgári eljárásjoggal. E kérdés kapcsán figyelemre méltó az EU bíróságának azon döntése,⁸² amely szerint az oltóanyag hibájára, valamint az oltás beadása és a betegség jelentkezése közötti okozati összefüggés vélelmére alapított bizonyítási szabályrendszer nem egyeztethető össze a 85/374/EGK tanácsi irányelv 4. cikkével, ha az orvosi kutatás nem állapítja meg, de nem is tagadja az összefüggést az oltás beadása és a károsultat megtámadó betegség jelentkezése között. Az ilyen nemzeti szabály tehát a 85/374/EGK tanácsi

66 Irányelvjavaslat 7. cikk (5) bekezdés.

67 BARTAL-DARÁZS-FARKAS-GÁSPÁR-HARMATHY-HAVASI-KISS-KOCSIS-KOVÁCS-KÖRÖS-MICZÁN-MURÁNYI-OSZTOVITS-PETRIK-POMEISL-SALAMONNÉ PILTZ-SIMONNÉ GOMBOS-SZEIBERT-SZENTIVÁNYI-TAKÁTS-WELLMANN (2021) 840. o.; Ptk. 6:553. § (3)-(4) bekezdés.

68 C-495/10. sz. ügy 27. pont.

69 C-495/10. sz. ügy 29. pont.

70 C-495/10. sz. ügy 35. pont.

71 Irányelvjavaslat 7. cikk (1) bekezdés második mondat.

72 Ptk. 6:556. §.

73 Ptk. 6:554. § (3) bekezdés.

74 BARTAL-DARÁZS-FARKAS-GÁSPÁR-HARMATHY-HAVASI-KISS-KOCSIS-KOVÁCS-KÖRÖS-MICZÁN-MURÁNYI-OSZTOVITS-PETRIK-POMEISL-SALAMONNÉ PILTZ-SIMONNÉ GOMBOS-SZEIBERT-SZENTIVÁNYI-TAKÁTS-WELLMANN (2021) 842. o.

75 Ptk. 6:555. §.

76 Ptk. 6:519. §.

77 C-358/08. sz. ügy 42. pont.

78 C-183/00. sz. ügy.

79 A Fővárosi Ítéletábla Pf.20.389/2020/7. számú határozata sérelemdíj tárgyában.

80 Irányelvjavaslat 9. cikk (4) bekezdés.

81 Irányelvjavaslat 9. cikk (2) bekezdés b) és c) pont.

82 C-621/15. sz. ügy.

irányelv 4. cikkében meghatározott bizonyítási teherre vonatkozó szabály megsértését eredményezi.⁸³

Egy rövid gondolat erejéig – az irányelvjavaslat mentesülési okait áttekintve – érdemes elgondolkodni azon, hogy ha a termék forgalomba hozatala időpontjában a hiba a tudomány és a technika állása szerint nem volt felismerhető (ún. fejlesztési kockázat), akkor szoftverek, frissítések és fejlesztések esetében is mentesülhet-e a gyártó. Mindez azért érdekes kérdés, mert az irányelvjavaslat kifejezetten kizárja, hogy abban az esetben mentesüljön szoftverek (azok frissítései és fejlesztései) kapcsán, ha az adott termék a forgalomba hozatal időpontjában hibátlan volt, vagy a hiba később keletkezett. De mi történik abban az esetben, ha a hiba a tudomány és a technika állása szerint nem volt felismerhető? Ebben az esetben látszólag konkurál az irányelvjavaslat két rendelkezése, amely e kérdés tisztázatlansága esetén nehézséget jelenthet a nemzeti jogalkotó számára, vagyis a gyártónak a tudomány és a technika állása szerinti felismerhetetlenség miatti kockázatot nem kell feltétlenül viselnie, a Ptk. is így „ültette át” a 85/374/EKG tanácsi irányelv vonatkozó szabályát.⁸⁴ E tekintetben – sikeres kimentés esetén – a frissítési és fejlesztési kockázatok következményét vélhetően a károsult (fogyasztó) viseli majd, mert a termék hibájáról a gyártó az ismeretek és tapasztalatok hiányában nem is tudott.⁸⁵ Szoftverek (frissítések, fejlesztések) kapcsán ez az esetkör pedig számos alkalommal előfordulhat a jövőben. Érdekes tanulmányban⁸⁶ foglalkozik Menyhárd Attila a tudomány és a technika állása szerinti kimentési oknak a gyógyszerekkel kapcsolatos szabályozási összefüggéseivel, amely vizsgálat során az ágazati normák jelentősége és az állam mögöttes felelőssége is felmerül. Bár szerződéses jogviszonyban, de a Bécsi Vételi Egyezmény⁸⁷ szakirodalma szerint a fejlesztési kockázat a szerződő fél ellenőrzési körébe tartozik, mivel a fél számára nyitva áll azon lehetőség, hogy a potenciális kockázatokat a szerződésben kezelje, vagyis a felelősséget kizárja vagy korlátozza.⁸⁸

A kártérítési felelősség kapcsán végezetül megjegyzendő, hogy a termékfelelősségi szabályozásban a gyártó felelősségének korlátozása vagy kizárása semmis.⁸⁹ Vagyis e speciális tényállásnál a gondatlanul okozott károkért való felelősséget sem lehet kizárni (például, ha a gyártó hanyagságból nem vette észre, hogy a szoftver hibás), így a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség általános szabályaihoz képest e rendelkezés szigorúbb szabályozást jelent, hiszen az általános „deliktualis” alakzat csak a szándékosan okozott, továbbá az emberi életet, testi épséget vagy egészséget megkárosító

károkozásért való felelősség kizárását előíró kikötés érvénytelenségét mondja ki.⁹⁰

7. A JOGVESZTŐ HATÁRIDŐ MEGHOSSZABBÍTÁSA – LAPPANGÓ BETEGSÉGEK

A Ptk. egyértelműen meghatározza az elévülés és a jogvesztés közötti különbséget, amikor kimondja, hogy jogosultság gyakorlására és követelés érvényesítésére jogszabályban előírt határidő eltelte jogvesztéssel akkor jár, ha ezt jogszabály kifejezetten így rendeli.⁹¹ A termékfelelősség jelenleg hatályos szabályozása a határidők kapcsán elsődlegesen három évet ír elő az igényérvényesítésre, amely egy elévülési határidő, és akkor kezdődik, amikor a károsult tudomást szerzett vagy tudomást szerezhetett volna a kárról, a termék hibájáról és a gyártó személyéről.⁹² Fontos, hogy e feltételek konjunktívák. Továbbá megjegyzendő, hogy a határidő nem a kár bekövetkezésekor, hanem a károsult tudomásszerzésekor kezdődik.⁹³ Vagyis ez esetben nem nyugszik az elévülés, hanem a károsult tudomásszerzése el sem kezdődik.⁹⁴

A gyártót másrészt tíz évig terheli felelősség az adott termék forgalomba hozatalától, amit éppen a tudomány és technika állása alapoz meg, mivel annak gyors változása miatt észszerű a gyártó szigorú felelősségét egy (végső) határidőhöz kötni.⁹⁵ A Ptk. kimondja továbbá, hogy ezen utóbbi határidő elmulasztása jogvesztéssel jár.⁹⁶ A határidő kezdő időpontja kapcsán Fuglinszky Ádám megállapítja, hogy „[a]z adott termék előállításában vagy forgalmazásában részt vett potenciális alperesek (résztermék gyártója, késztermék gyártója, forgalmazó) tekintetében különbözõ”.⁹⁷ A határidők jellege azért is kiemelten fontos, mert az elévülési jellegű határidőt nem, míg a jogvesztő határidőt hivatalból veszi figyelembe a bíróság, utóbbi kapcsán „[n]em pusztán a jog igényhelyezete, kikényszeríthetősége enyészett el az idő múlásának hatására, hanem maga a jog”.⁹⁸

Az irányelvjavaslat így a szubjektív (hároméves) elévülési jellegű és az objektív (tízéves) jogvesztő jellegű határidő mellé „épít be” egy újabb, az irányelvjavaslat jelenlegi szövege szerinti 15 éves jogvesztő jellegű határidőt.⁹⁹ Az említett határidőt azon objektív tény alapozza meg, hogy a károsult tíz éven belül nem tudott eljárást indítani a károkozóval szemben, mivel a betegségének lappangó jellege ezt nem tette számára lehetővé. Fontos hangsúlyozni, hogy e határidőt – álláspontom szerint – nem egy elkülönült harmadik határidőként, hanem a korábbi, tízéves jogvesztő határidő további évekkal történő meghosszabbításaként kell kezelni. Ugyanis, ha a lappangó betegség tíz éven túl jelentkezik, akkor egy további időintervall-

83 C-621/15. sz. ügy 52. pont.

84 Ptk. 6:555. § (1) bekezdés d) pont.

85 BARTAL-DARÁZS-FARKAS-GÁSPÁR-HARMATHY-HAVASI-KISS-KOCSIS-KOVÁCS-KÖRÖS-MICZÁN-MURÁNYI-OSZTOVITS-PETRIK-POMEISL-SALAMONNÉ PILTZ-SIMONNÉ GOMBOS-SZEIBERT-SZENTIVÁNYI-TAKÁTS-WELLMANN (2021) 843. o.

86 MENYHÁRD Attila: A Legfelsőbb Bíróság elvi határozata a termékfelelősségről, *Jogesetek Magyarázata*, 2010/1.

87 *Az Egyesült Nemzeteknek az áruk nemzetközi adásvételi szerződéseiről szóló, Bécsben, az 1980. évi április hó 11. napján kelt Egyezménye kihirdetéséről* szóló 1987. évi 20. törvényerejű rendelet.

88 BÍRÓ-CSEH-FARKAS-FUGLINSZKY-KISFALUDI-MOLNÁR-PETRIK-POMEISL-VÉKÁS-WELLMANN (2021) 353. o.

89 Ptk. 6:557. §.

90 Ptk. 6:526. §.

91 Ptk. 6:21. §.

92 Ptk. 6:558. § (1)–(2) bekezdés.

93 KOVÁCS (2016) 4. o.

94 FUGLINSZKY (2015) 668. o.

95 *A termékfelelősségről* szóló 1993. évi X. törvény indokolása.

96 Ptk. 6:558. § (3) bekezdés.

97 FUGLINSZKY (2015) 670. o.

98 FUGLINSZKY (2015) 665. o.

99 Irányelvjavaslat 14. cikk (3) bekezdés.

lum áll rendelkezésre az igényérvényesítésre. E tekintetben elgondolkodhatunk azon, hogy a további évek elévülési vagy inkább jogvesztő jellegűek-e, mivel a jogvesztésnek kifejezetten az a célja, hogy az igényérvényesítés végső határidejét megszabja, azonban az elévülési határidő ismeri a nyugvás fogalmát is.¹⁰⁰ Mindazonáltal úgy vélem, az említett további, tíz éven felüli évek jogvesztő határidőt jelentenek, ami kibővíti az eddigi szabályozás szerinti 10. évben megszűnt igényérvényesítés lehetőségét. Vélhetően az említett 15 éves határidő mértéke is növekedni fog az irányelvjavaslat tárgyalása során, mivel az egész szabályozás célja a károsultak minél nagyobb fokú és hatékonyabb védelmének a biztosítása. Megjegyzem továbbá, hogy a szerződésen kívüli károkozás szabályozása során nem jelentett idegen „megoldást” az elévülési határidők meghosszabbítása (vö. bűncselekménnyel okozott károk), vagy az elévülési idő kezdő időpontjának az „eltolása” (vö. járadékkövetelések) sem.¹⁰¹

Az irányelvjavaslatban megjelenik a tízéves jogvesztő határidő kapcsán az a fordulat, amely szerint a károsult jogai nem szűnnek meg tíz év elteltével, ha a felperes időközben valamely nemzeti bíróság előtt eljárást indított valamely gazdasági szereplő ellen, amit azonban nem kell külön beiktatni a Ptk.-ba,¹⁰² továbbá – álláspontom szerint – az elévülés általános szabályaiból¹⁰³ – analógia útján – is következik.

Oltóanyag hibájával összefüggésben állapította meg az EU bírósága szintén előzetes döntéshozatali ügyben, hogy a gyártó személye kapcsán az alperes nem bocsátható el a perből, ha a tízéves jogvesztő határidő már eltelt, annak ellenére sem, hogy a károsult rossz gyártó ellen indított eljárást.¹⁰⁴ Ennek oka, hogy mindez áttörné a jogvesztő határidőt és jogbizonytalanságot eredményezne.¹⁰⁵ E döntés mind a gyártó személye, mind a tízéves jogvesztő határidő kapcsán fontos iránymutatást jelenthet a joggyakorlat számára.¹⁰⁶ A forgalomba hozatallal összefüggésben a nemzeti bíróságoknak azonban széles hatáskörük van, így megállapíthatják, hogy az érintett termék forgalomba hozataláról valójában az azt gyártó anyavállalat döntött-e. Ez esetben a leányvállalat elbocsátható

a perből, és az anyavállalat válhat alperessé.¹⁰⁷ Ugyanígy a személyi hatály fontosságára és a nemzeti szabályozás mozgásterére hívja fel a figyelmet egy korábbi, szintén uniós előzetes döntéshozatali ügy is.¹⁰⁸

8. ÖSSZEZGÉS

Jelen tanulmány fő célja, hogy bemutassa a hibás termékért való felelősség „legújabb” uniós jogalkotási törekvéseit. Megállapítható, hogy számos jogintézmény változatlan marad az elemzett bizottsági irányelvjavaslatban a hatályos Ptk. szövegéhez képest, de számos új fogalom is kialakításra kerül. Ilyen többek között a termék fogalmi körének a megújítása, amely az irányelvjavaslat szerint már *expressis verbis* a szoftverre is kiterjed. A termékkár fogalmából vélhetően kikerül az 500 eurós értékhatár, ami minden bizonnyal a károsultak érdekeit hivatott szolgálni. Egyértelmű, hogy a bizonyítás eljárásjogi szabályainak a könnyítése kapcsán is e célt tartja szem előtt az Európai Bizottság. A gyártó személyi hatályának a kiterjesztése a felelősök még konkrétabb meghatározása, továbbá a „könnyebb perlés” miatt vált szükségessé, amit egy lépcsőzetes, mögöttes felelősségi alakzatokra épülő szisztémával igyekezett kidolgozni az EU. Az igényérvényesítés határidejének meghosszabbítása a lappangó betegségek kapcsán pedig azt biztosíthatja a jövőben, hogy a hibás termék által okozott kár károsultjának szélesebb időintervallum álljon rendelkezésre a kártérítési per megindítására, ugyanakkor a „potenciális károkozó” számára is kiszámítható időkereteket szabjon. Fontos szempontot jelent az új termékfelelősségi irányelv kapcsán, hogy milyen szinten kerülnek majd kialakításra az egyes részletszabályok, vagyis legfőbb magánjogi kódexünk, a Ptk. módosítása is szükségessé válik-e, vagy esetleg egy új törvényben kívánja-e szabályozni a magyar jogalkotó a hibás termékért való felelősség új jogintézményeit.

100 Ptk. 6:24. §.

101 Ptk. 6:533. §.

102 „[m]inden igényérvényesítési határidőt akként kell értelmezni és alkalmazni, hogy a jog nem enyészik el, ha a jogosult igényét a határidőn belül bíróság előtt (avagy fizetési meghagyás esetén közjegyző közreműködésével) érvényesíti, vagyis az eljárást megindítja.” FUGLINSZKY (2015) 670. o.

103 Ptk. 6:25. § (1) bekezdés c) pont.

104 C-358/08. sz. ügy 48. pont.

105 C-358/08. sz. ügy 46–47. pont.

106 C-358/08. sz. ügy 35. pont.

107 C-358/08. sz. ügy 51–52., 63. pont.

108 C-127/04. sz. ügy.